Expositio Ps̄.XX.

d Domine in virtute ꝛc̄. Titulus. Psalmus dauid in finē. Titul⁹ patet. In ꝓcedenti psalmo egit propheta de christo inquātū sacerdote: ⁊ inquātū rege. Sacerdos fuit inquātum homo/ se pro nobis īmolans et offerēs in cruce: Rex ꝓ fuit inquātū deus: ꝓm q dicit Job.xviij g. Regnum meū non est de hoc mūdo. In hoc psalmo agit propheta de vtraq; natura: describens christū ꝓm vtranq; naturam. Intentio est vt credamus christū in vtraq; natura.s.deū ⁊ hoīē. Modus. Tripertit⁹ est psalm⁹. Primo summatim meritū ⁊ premium christi proponit. Secundo virtutes christi ⁊ meritum describit: ibi: Quoniam ꝓuenisti. Tertio agit de penis inimicorū: ibi: Inueniatur manus tua. Nō in fine precedentis psalmi dixit deprecatiue: hic dicit assertiue. Unde sic continuat precedenti: Dñe saluum fac regē ꝛc̄. Et vere ita erit: Quia/ a Domine in virtute tua letabit rex: id est in virtute ⁊ potentia tua/quā ei das: b Letabit rex: id est christus: q̄ dicit rex. Ps̄. Deus iudicium tuum regi da. Hieremie.xxiij.a. Et regnabit rex ⁊ sapiens erit ꝛc̄. De hac virtute ⁊ potentia letatus est: quādo fecit miracula: quando vicit mortem/morte sua/iudeum/mūdum/ diabolum: Et cum surrexit a mortuis: ⁊ cum in celos ascēdit. Ps̄. Ascendit deus in iubilo. c Et super salutare tuū: id est quia fecisti eum salutare: ⁊ per eum operatus es salutem nostrā in medio terre: d Exultabit vehemēter. Unde supra: Exultauit vt gigas ad currendā viam. Dicit autem letitia/interior: exultatio/exterior. Et hoc ideo: quia e Desiderium cordis eius: id est salutem animarū: f Tribuisti ei. Quā salutem desiderabat/cum dicebat Job.xix.f. Sitio. g Et voluntate labiorum eius non fraudasti eum: id est quicquid dixit/se velle: cōcessisti ei. Job.xvij. d. dixit: Quos dedisti mihi/ volo vt vbi ego sum/et illi sint mecum. Et hac voluntate sciebat se non esse fraudatum: cum dixit latroni: Hodie mecum eris in paradiso. Luc̄. xxiij.f.

Partitio psalmi

Allegorice

Ps̄.71.

Ps̄.46.

Ps̄.73.

Ps̄.18.

Moraliter: a Domine in virtute tua letabit rex. Rex: id ē ille qui bene regit se/vt christo seruiat. Qui dī seru⁹ christi: Cui/vt dic̄ Boeti⁹: seruire regnare est. b Letabit: intus in corde: in virtute tua: nō in sua. Esaie.j.g. Erit fortitudo vestra vt fauilla stupe.j. Regū.ij.b. Non in fortitudine sua roborabitur vir. Ps̄. Non saluatur rex per multā virtutem/supple suā. Unde subdit: Et gigas non saluabit in multitudine virtutis sue. c Et super salutare tuum exultabit/ exterius: vehementer. Virtus dei est in nobis ad resistendum temptationibus: et ad bene operandum. Salutare/dei: dicit quātū ad sanationem a peccato: quod est morbus periculosus. De quo debet homo dolere vehementer: sicut dicit Michee.iiij.c. Dole/satage filia sion/quasi parturiens clama. Et Ps̄. Anima mea turbata est valde. Unde qñ sanatur ab infirmitate/ debet exultare non parum: sed vehementer. Unde dicit de magis: q̄ cum abiissent ab herode/videntes stellam/gauisi sunt gaudio magno valde. Herodes significat diabolum: stella illuminationē gratie. Epḣ. v.d. Surge qui dormis/et exurge a mortuis ⁊ illuminabit te christus. Sic letati sunt filij israel post transitum maris rubri: Exod. xv. Sic interfecto holoferne/ exultauerunt: vt dicit Judith xv.d. Omnes populi gaudebant cum mulieribus et virginibus/⁊ iuuenib⁹/ī organis ⁊ citharis. Salutare dei est tribulatio presens. Ps̄. Calicem salutaris accipiam ꝛc̄. In quo letandum est.ij. Corinth.xij.c. Libenter gloriabor in infirmitatibus meis: vt inhabitet in me virtus christi. e Desiderium cordis eius tribuisti ei. Cordis/non carnis. Job xxxix.a. Clamorem exactoris non audit. Sed videtur cōtrarium in Paulo: qui dominū ter rogauit vt amoueretur stimulus carnis: et tamen non dedit ei dominus illud desiderium: vt habetur.ij. Cor̄.xij.c. Hoc soluit Gregor⁹/dicēs: Tūc magis exaudiuntur ad meritum/ cum non exaudiuntur ad votum: id est ad voluntatem. g Et voluntate labiorum eius nō fraudasti eum: Quia oculi domini super iustos ⁊ aures ei⁹ in preces eorum. Sed mirū videt q̄ dicit: Voluntate labiorum: cuz voluntas sit in corde/ non in labijs. Solutio est in Eccli.xxj.d. In ore fatuorum cor eorum: ⁊ in corde sapientium os illorum. Ut duo labia/sunt intellectus ⁊ affectus. Hec sunt labia quibus anima fidelis osculat deū: quādo intellectus cōiungit veritati: ⁊ affectus bonitati.

Morali ter

Ps̄.6.

Matth.2.b.

Ps̄.115.

Ps̄.55.

Al. tanime
Al. tedulti

Allegorice

b Quoniā preuenisti eum ꝛc̄. Secunda pars: in qua virtutes christi ⁊ eius meritum describit. Sic cōtinua. Dixi: Voluntate labiorū eius non fraudasti eum.s.christum: id est quicquid dixit/factū est. Et hoc: Quoniā preuenisti eum in benedictionibus dulcedinis: id est ī īmunitate peccati. Preuenisti dicit: id est añ ortū donasti: quia in peccato non est conceptus christus: Nos autē preuenimur in maledictione amaritudinis: quia in peccatis concipit nos mater nostra: ⁊ nascimur filij ire. Dicit autem pluraliter: Benedictionibus: quia non solum vna: sed plu- c* ribus: scz

Epḣ.2.a.

Moraliter: b Quoniā preuenisti eum in benedictionibus dulcedinis ꝛc̄. Dominus preuenit hominē multis modis:

Scilicet

- Dando voluntatē boni. Unde Augustin⁹. Preuenit vt velimus: sequit ne frustra velimus. Greg⁹ super Lucam.xv. de filio ꝓdigo. Nec illam voluntatem redeundi habuisset/nisi prius pater eū in occulto inspirasset.j. Job.iiij.b. Non q̄si nos dilexerim⁹ eum: sed quoniā ipse ꝓor dilexit nos.
- Monendo. Esa.xxx.c. Aures tue audient verbū post tergum monentis.
- Ut lux que preuenit oculū. Job.j.a. Lux in tenebris lucet.
- Exaudiendo. Ps̄. Preparationē cordis eorum audiuit auris tua. Esa.lxv.d. Anteqū clamēt ego exaudiam.
- In beneficio ꝓ collatione. Titū.iij.b. Nō ex operibus iusticie que fecim⁹ nos: sed ꝓm misericordiam suam saluos nos fecit.
- Querēres se. Sap. vj.b. Preoccupat q̄ se cōcupiscunt/vt illis se priorem ostendat.

Ps̄.9.

i In benedictionibus: Que consistunt in multis:

Scilicet

- In amotione culpe. Eccli.xxxix.c. Benedictio illi⁹ quasi fluuius inundabit: qui scz leuat sordes.
- In collatione gratie. Gen̄.xxvij.d. Det tibi deus de rore cēli ⁊ de pinguedine terre abundantiā.
- In ꝓseruatione gratie. Deut.xxxiij.b. Benedictio illi⁹ q̄ apparuit in rubo/veniat sup caput ioseph: et super verticem naçarei inter fratres suos.
- In gratie multiplicatione. Heb.vj.b. Terra sepe venientē super se bibens imbrem ⁊ generās herbam oportunam his a quibus colitur. Ps̄. Benedictionem dabit legislator: ibūt de virtute in virtutem. Ps̄. Hic accipiet bēdictionē a dño.
- In glorie largitione. Eccli.xj.c. Benedictio dei in mercede iusti festinat: et i honore velocī ꝓcess⁹ illius fructificat.

Ps̄.83.

Ps̄.23.

Hē sūt bēdictiones dexterē: q̄s solas merito vocat bēdictiones dulcedinis: quia bēdictiones sinistre amaritudines sūt: que cōsistūt in collatione diuitiarū et dignitatū: et huiusmodi: Ecclīastes.j.c. Vidi cūcta que fiūt sub sole: ⁊ ecce vniuersa vanitas ⁊ afflictio spiritus: Ecce amaritudo.

* Posuisti in ca.

Psalmus dauid in finē.

Vicesimus.

a Domine in virtute
b tua letabitur rex:
c et super salutare tuū
d exultabit vehementer. De-
f siderium † cordis ei⁹ † tribui-
g sti ei: et voluntate labiorum
eius non fraudasti eum.
h Quoniā preuenisti eum in
i benedictionib⁹ dulcedinis:

Allegorice ꝓ bruitis de⁹ pat eruntur ꝗmor medicationibꝫ

ribus: scz quattuor benedictionibus prevenit eum deus pa/ter. Prima est immunitas peccati: de qua dictū est: Et de bac Exod. xxv. c. Facies et candelabrū de auro mundissi/mo. Candelabrum est christus: super quē sunt septem lucer/ne: id est septem dona spiritussancti: Qd factum fuit de au/ro purissimo: id ē de purissimo sanguine beatę virginis. Se/cūda benedictio fuit in vnione duarū na/turaꝝ: De qua Lu/ce. j. c. Benedictus fructus ventris tui.

Al. †ꝑediti

a posuisti in capite eius coro/
c nam de lapide precioso. Vi/
d tam petijt a te et tribuisti ei:
f longitudinem dierum in se/
h culum: et in seculum secuti.
i Magna est gloria ei⁹ in †sa/
l lutari tuo: gloriam ꝛ magnū
m decorem impones sup eum.

Statura tua assimilata est palme. Ecclesia enim tempori/bus primis fuit gracilis ꝛ parua: sed ī fine cum conuerten/tur iudei erit lata. Et ꝓm vtrūq; modū legēdi hoc bene se/quitur: k Magna est gloria eius: scilicet christi: id est innotuit esse magna. Tunc enim res esse dicitur/quādo venit ī noticiam. l In salutari tuo: id est in resurrectio/ne: Que salutaris patris dicit/eo q; au/ctoritate patris ea saluati sumus. Ma/gna est dico in se: ꝓm primū modū legendi. Vel ꝓm secūdū modū magna est in membris saluatis: Iuxta illud Prouerb. xiij. d. In multitudine populi dignitas regis: et in paucitate plebis ignominia principis. m Gloriam ꝛ magnum deco/rem impones super eum: quando eum ad dexteram tuam collocabis. Et per hoc quod dicit: Super eum: no/tatur humilitas/ per quam meruit illam gloriam: ꝓm illud quod dicit. Phil. ij. a. Humiliauit semetipsum/factus obe/diens vsq; ad mortem: propter quod ꝛ deus exaltauit illu; ꝛ donauit ei nomen/quod est super omne nomen ꝛc. Iuxta hoc dicit Gregori⁹. Si ad sublimitatis gloriam tenderent: prius viam humilitatis inuenirent. Vel sic: Gloriam et magnum decorem: id est gloriosos et decorosos aposto/los. Ps. Confessionem et decorem induisti. Ps. Domi/nus regnauit decorem indutus est. Esaie. xxxiij. c. Regem in decore suo videbunt. Impones super eum: qui est fundamentum apostolorum: Eph. ij. d. Vel/ Gloriam et magnum decorem: id est gloriosam ecclesiam/non ha/bentem maculam aut rugam: Eph. v. f. Et vere ita erit:

Al. tsalute tu

Ps. 105. Ps. 92.

ꝓ Quoniā dabis

Moraliter

* a Posuisti in capite eius: id est in mente iusti/que dicitur caput. Ecclesiastes. ix. b. Oleum de capite tuo non deficiat. b Coronam de lapide precioso: id est ornatum virtutum. Hec corona habet quattuor lapides preciosos: scz quattuor virtutes cardinales. Prudentiā ha/bet ab anteriori parte: vt caueat a futuris. Iusticiam a po/steriori: vt satisfaciat de preteritis. Temperātiā a dextris: ne eleuetur in prosperis. Fortitudinem a sinistris: ne suc/cumbat in aduersis. Vel/ Coronam de lapide pre/cioso: id est memoriam ō christo: qui est lapis preciosus: De quo Esaie. xxviij. d. Mittam in fūdamentis sion lapi/dem angularem preciosum. Cant. viij. b. Pone me vt si/gnaculum super cor tuum. Cor est caput: de quo supra di/ctum est/scz mens: signaculum est corona: Sicut fit in nu/ptis et festis/omnes qui sūt de familia sponsi coronas de/ferunt in signū leticie. Hec dat deus in presenti: In futuro autem dabit vitā eternam: De qua subdit: d Vitam: scz eternam. e Petijt: a te: ꝓm illud Ps. Vnam petij a domino hanc requiram: vt inhabitem in domo domini ꝛc. f Et tribuisti ei lōgitudinē dierū in seculum: ꝛ in seculū seculi. i. in eternū: Prouerb. iij. b. Longitudo die/rum in dextera eius. Sancti retinent longam vitam: ꝛ nos retinemus longam viā. Sapiens ꝛ eternus: ideo letatur de longa via. Job. xiij. a. Ego sum via ꝛc. Prouerb. viij. d. Qui me inuenerit/ vitā inueniet. Et in facilitate dādi nota/tur dei misericordia. Dicit enī: Petijt ꝛ tribuisti. Quid enim facilius q̄ petere? Propter quod redarguit discipu/los: Job. xvj. f. Usq; modo non petistis quicq; in nomine meo: petite ꝛ accipietis vt gaudium vestrum sit plenum.

De corona viri iusti

Ps. 26

k Magna est gloria eius: id est iusti. l In salu/tari tuo: id est in christo: qui eū saluauit ꝑ crucem. Unde Gal. vlti. d. Mihi absit gloriari nisi in cruce domini nostri iesu christi. ij. Corinth. x. d. Qui gloriat/in domino glorie/tur. m Gloriam et magnū decorē impones sup eum. Gloriam q̄tū ad dotes aīe: magnū decorem q̄tum ad dotes corporis. Job. xl. a. Circūda tibi decorem:

Allegorice a Quoniã dabis eum: id est christũ. c In benedictionẽ in sęculum sęculi: duraturã: id est ęternam: id est ipse erit in benedictione ęterna benedictus et benedicens: quia per eum omnes benedicunt: sicut promisit deus abrae: Gen. xxij. d. In semine tuo benedicẽtur omnes gentes. Gal. iij. c. Abrae dictę sunt promissiones ⁊ semini eius: Nõ dicit in seminibus / quasi in multis: sed quasi ĩ vno: et semini tuo qui est christus. Et quę erit illa bñdictio sbiũgit:

al. ꝓ bñdictiõib⁹

a Quoniã dabis eũm in ꝓbẽ
b c nedictionẽ in sęculum sęcu
d e li: lętificabis eum in gaudio
f g cũ vultu tuo. Qm̃ rex sperat
b in dño: ⁊ ĩ misericordia altis
i k simi nõ cõmouebit. Inueni
l at man⁹ tua omnib⁹ inimicis
m n tuis: dextera tua inueniat oes

d Lętificabis eum in gaudio: quod erit e Cum vultu tuo: id est in tua pręsentia: in qua non solũ ipse christus: sed etiam et sui gaudebunt / quando eris omnia in omnibus. Postea addit causam pręcedentium. f Quoniã rex: christus homo: g Sperat in domino: non tamẽ est spes propria: sed certitudo. h Et in misericordia altissimi non cõmouebit: id est certus de misericordia altissimi: cui⁹ virt⁹ obũbrauit ei. i Nõ cõmouebitur: scilicet totaliter in corpore et aia. Vel / Nõ cõmouebit: q̃tũ ad passionẽ et propassionẽ: ſz incõmot⁹ in hũilitate et obediẽtia vsq̃ ad mortẽ pmanebit. Prouerb. xxviij. a. Iustus q̃si leo ꝓfidẽs absq̃ ꝓore erit.

Moraliter * ⁊ in sublime erigere / ⁊ esto gloriosus. Hoc aũt facies nõ exigẽtibus meritis: sed ex tua gratia. Hoc est quod sequit: a Quoniam dabis: ex gratia. b Eum in benedictionem / illam: Venite benedicti patris mei: possidete paratum vobis regnum a cõstitutione mũdi: Matth. xxv. c. Ps. Dominus benedicet populo suo in pace. Et in hac benedictione concurrent duodecim. Quę notant Gen. xxvij. d. Det tibi de⁹ de rore cęli / ⁊ de pinguedine terrę abundantiam frumenti / vini / ⁊ olei: et seruiant tibi populi: et adorent te tribus. Esto dominus fratrum tuorum: et incuruent aũ te filij matris tuę. Qui maledixerit tibi: sit ille maledict⁹: et qui benedixerit tibi: benedictionibus repleat. Primũ notatur / in rore: scz refrigerium et protectio contra ęstum tribulationis. Ps. Transiuimus per ignem ⁊ aquam ⁊ eduxisti nos in refrigerium. Secundum / in pinguedine terrę: in qua notatur stabilitas ⁊ firmitas in bono: quia inter elementa firmior est terra. Unde Ps. Qui fundasti terram super stabilitatem suam. Ecclesiastes. j. a. Generatio aduenit ⁊ generatio pręterit: terra autẽ in ęternum stat. Tertium notat / cum dicit: Frumenti: in quo significat omnis defectus suppletio ⁊ amotio. Apocl. vij. d. Nõ esurient neq̃ sitient amplius: nec cadet sup eos sol ⁊c. Quartũ / cũ dic: Vini: ĩ quo notat obliuio omniũ miseriarũ. Prouerb. xxxj. a. Date siceram męrentibus / et vinum his qui amaro sunt animo / bibant et obliuiscant egestatis suę / ⁊ doloris sui non recordẽtur amplius. Esaię. lxv. c. Obliuioni traditę sunt angustię priores. Quintum / in oleo: per quod notatur gaudium ineffabile. Ps. Ut exhilaret faciem in oleo. Esaię. lj. d. Lętitia sempiterna super capita eorum: gaudium ⁊ lętitiam tenebunt: ⁊ fugiet dolor ⁊ gemitus. Sextum / cum dicit: Seruiant tibi populi: per quod notatur q̃ omnis creatura seruiet voluntati eorum. Matth. xxv. b. Euge serue bone ⁊ fidelis quia in pauca fuisti fidelis: supra multa te cõstituam. Septimũ / cum dicit: Et adorent te tribus: per quod significat honor quem habebunt. Sap̃. v. a. Ecce quomodo computati sunt inter filios dei: ⁊ inter sanctos sors eorum est. Ps. Gloria et honore coronasti eum domine ⁊c. Octauum notatur / cum dicit: Esto dominus fratrum tuorum: in quo significat participatio bonorum omniũ. Sicut enim lucente sole / omnes participant lucem sine diminutione et pręiudicio alicuius: ita quilibet sanctus participabit gaudium alterius. Ps. Particeps ego sum omnium timentium te. Nonum / cum dicit: Et incuruentur ante te filij matris tuę: per quod intelligitur omniũ rerum dominiũ. Ps. Omnia subiecisti sub pedibus eius. Decimum: ibi: Qui maledixerit tibi: sit ille maledictus: in quo notatur vindicta inimicorum. Apocalyp. vj. c. Usq̃quo domine sanctus ⁊ verus non iudicas et vindicas sanguinem nostrum de his qui habitant in terra. Et datę sunt illis singulę stolę albę. s. animę: ⁊ dictum est illis vt requiescat tempus adhuc modicum / donec impleatur numerus cõseruorum eorum et fratrũ eorum qui interficiendi sũt sicut et illi. Undecimũ / cum dicit: Qui benedixerit tibi / sit ille bñdict⁹: per quod notatur remuneratio amicorum et benefactorũ. Matth. x. d. Qui potum dederit vni ex minimis istis calicem aquę frigidę / non perdet mercedẽ suam. Duodecimum notatur / in osculo isaac: In quo significat coniunctio christi cum ecclesia: quia sicut nulla est diuisio inter osculantes: ita nulla erit diuisio inter christum et ecclesiam. Hoc est osculum sponsę: Cantl. j. a. Osculetur me osculo oris sui. Hę sunt duodecim stellę in corona sponsę: Apocl. xij. a. In capite eius corona stellarũ duodecim. Hę sunt duodecim benedictiones filiorum israel: Gen. penultimo: Et Deut. penulti. d Lętificabis eum in gaudio: ęterno. e Cum vultu tuo: id est cum filio tuo: quia vt dicit Augustinus: Filius est imago expressa a patre: cum quo vultu semper erit iustus in gaudio. Unde j. Thessal. iij. d. Simul rapiemur cum illis in nubibus obuiam christo in aera: et sic semper cũ domino erimus: itaq̃ cõsolamini inuicem ĩ verbis istis. Ecce lętificatio cũ vultu dei. Job. xxxiij. d. Videbit faciem eius in iubilo. Et hoc: f Quoniã rex sperat in domino: id est quoniã iust⁹ qui se regit / sperat in domino vt eum regat in pręsenti / et saluet in futuro. De primo Ps. Nisi dominus custodierit ciuitatem: frustra vigilat qui custodit eam. De secundo: Phil. iij. d. Saluatorẽ expectamus dominũ nostrũ iesum christũ: Quasi dicat: nõ aliũ expectam⁹. Ps. Qui saluos facit sperantes in se. h Et quia sperat / in misericordia altissimi: non commouebit: id ẽ ex misericordia dei habebit q̃ non cõmouebitur in pręsenti a gratia: nec in futuro a gloria. Thren. iij. c. Misericordię domini: qz non sumus consumpti / a culpa pręsenti / ⁊ pęna futura. k In ueniatur manus tua. Hęc est tertia pars in qua agit propheta de pęnis inimicorum christi. Dicit ergo / conuertens sermonem ad filiũ qui ante loquebatur ad patrem: O christe: manus tua: id est vltrix potestas. Ecclesiastici. x. a. In manu dei potestas terrę. Inueniat: cum ad iudicium veneris: l Omnibus inimicis tuis. Et est p̃dictio / non optatio: Quasi dicat: sentient te per vindictã / q̃ te vel de te bene sentire noluerunt per fidem ⁊ operantem charitatem. Ps. Cognoscet dominus iudicia faciẽs: qui modo non cognoscitur misericordiã et pacem offerens. m Et dextera tua: id est asperrima vindicta: n Inueniat omnes qui te oderunt. q. d. quos non inuenit hic ĩ aliquo bono: inueniet in ęterna miseria. Ecclesiastici. xxxvj. b. Glorifica manũ ⁊ brachiũ dextrum: excita furorem ⁊ confunde iram. Et nota q̃ primo dicit passiue: Inueniat: Et secundo actiue: Inueniat: ad notandum q̃ ex parte malorum erit passio: et ex parte dei erit actio: quia in pręsenti ipse passus est: ⁊ ipsi agunt contra eum. Item prius dicit: Manus / sine distinctione: ⁊ postmodum cum discretione dicit: dextera: quia ex parte illorum nulla est discretio: sed ex parte christi fuit semper discretio. Vel cum dicitur: Inueniatur ⁊c. ad patrem loquit ꝓpheta: ⁊ manus et dextera sumitur pro filio. Et legitur prima pars in bono: secũda in malo: Sic: O pat: manus tua: id est filius tuus: inueniatur / in pręsenti per fidem et correctionem: omib⁹

Ps. 8.

Ps. 128.

Duodecim bñdictiones q̃s dabit deus electis suis

Ps. 65.

Ps. 105.

Ps. 105.

Ps. 8.

Ps. 118.

Allegorice

Ps. 126.

Ps. 16.

Allegorice

Ps. 9.

nem: omnibus inimicis tuis: vt conuertantur. Et de/
xtera tua: id est filius districte iudicaturus: inueniat
omnes qui te oderunt: pertinaciter puniendos. Inue/
nitur quandoq; tribulatio et dolor ad correctionem: vt in
Ps. Tribulationem et dolorem inueni: et nomen domini
Ps.114. inuocaui. Quãdoq; autem tribulatio et dolor: inuenit homi/
nes ad puniendum eternaliter: Vt cõ/
muniter solet dicere aliquis/quando ma/
le tractat ab aliquo:
iste inuenit me: Sic

a qui te oderunt. Pones eos
b vt clibanum ignis in tẽpore
c vultus tui: dominus in ira sua
d conturbabit eos/et deuorabit
e eos ignis. Fructũ eorũ de terra
f perdes: et semẽ eorũ a filijs ho/

ponit hic Ps. Pericula inferni inuenerunt me. a Pones
Ps.114. eos vt clibanum ignis. In ꝓcedenti versu egit p/
pheta de pena malorũ in genere: Hic incipit ostendere mo/
e igne penis damnatorũ in inferno dum pene: et quot/et quibus penis puniendi mali. Et in his
duobus versibus assignat quinq; penas. Prima est remor/
sio conscientie: ibi: Pones eos ꝛc. Secunda aspectus
irati iudicis: ibi: Dominus in ira sua conturbabit
eos. Tertia ignis gehenne: ibi: Et deuorabit eos ignis.
Quarta amissio eterne beatitudinis: ibi: Fructum eo/
rum ꝛc. Quinta inutilitas omniũ operũ suorũ: ibi: Et se/
men eorum a filijs hominum. Dicit ergo: Pones
eos: saliez malos. b Et clibanum ignis: id est sicut
ignis ardet in clibano interius: sic vermis conscientie exu/
ret eos. Osee. vij.a. Omnes adulterantes quasi clibanus
succensus a coquente. Adulterantes sunt quicũq; alij q̃ deo
se cõiungunt inordinate. Coquens est diabolus: qui malas
cogitationes ministrat: sicut coquens ligna. Threñ. vlti.b.
Pellis nostra velut clibanus exusta est a facie tempestatum
famis. Sed quando erit hoc? c In tempore vultus
tui: id est in tempore vultuositatis tue: id est tui mouentis
supercilia: q̃d est comminãtis. Hoc erit quando tuba canet:
Surgite mortui/venite ad iudicium: Istud verbũ erit aspe/
Ps.90. rum: De quo dicit: Ipse liberabit me de laqueo venãtium
et a verbo aspero. d Dominus in ira sua: quã osten/
det malis in vultu: non solum cõminante: sed vehementer
Matth.25.d. irato. e Conturbabit eos: disceptando cum eis: Esu/
riui/et non dedistis mihi manducare: sitiui/et nõ dedistis mi
hi potum. Et hoc verbum erit asperius. Et videre eum ita
iratum/magna erit pena reprobis. Sap. v.a. Videntes tur
babunt timore horribili: et mirabunt in subitatione inspira/
te salutis ꝛc. Unde petebat iob se interim protegi in inferno.
Job. xiiij.c. Quis mihi hoc tribuat vt in inferno protegas
me: et abscondas me donec pertranseat furor tuus: et consti/
tuas mihi tẽpus in quo recorderꝭ mei? Apocꝭ. vj.d. Abscõ/
derũt. i. abscõdẽt se in speluncis montiũ et in petris: et dicẽt
mõtib⁹ et petris: cadite sup nos et abscondite nos a facie se/
dentis super thronum et ab ira agni: quoniã venit dies ma/
gnus ire ipsorũ: et quis poterit stare? Et post disceptationẽ
f Deuorabit eos ignis: cum dicet: Ite maledicti in
Matth.25.d. igniem eternum: Hoc erit verbum asperrimum. E contra:
Iusti ab auditione mala non timebunt: Sed audient verbũ
Ibidem.c. suaue in clãgore tube. Suauius ĩ disceptatiõe: Esuriui et de/
distis mihi manducare: sitiui/et dedistis mihi potũ ꝛc. Sua/
uissimum in diffinitione: Venite benedicti patris mei possi/
dete paratũ vobis regnum a constitutione mũdi. Nunc ver
sum sic exponit Gregorius: Bene dicitur q̃ Pones eos
vt clibanũ ignis ꝛc. quia veniente iudice/cum a visione
dei/malorum multitudo repellitur: et intus per desiderium
ardet cõscientia: et foris per terrorẽ cruciat gehenna. Sequit.
De dupli ci fructu g Fructũ eorum de terra perdes. Est duplex fructꝰ
.l. fructꝰ bonorũ: Et hic est simpliciter fructꝰ: de quo Gal. v.
d. Fructus autẽ spiritus est charitas/gaudium/pax/patien/
tia/benignitas/bonitas/longanimitas/mansuetudo/fides/
modestia/continentia/castitas. Et est fructus malorum: qui
non est simpliciter fructus: Et ideo dicit: Eorum: de quo

Matth. vij.c. A fructibus eorum cognoscetis eos. Uterq;
fructus premiabitur proprio premio. De premio bono:
Prouerb. vlti.d. Date ei de fructu operũ suorũ. Sap. iij.
d. Bonorũ laborũ gloriosus est fructus. Apocalyp. xxij.a.
Ostẽdit mihi fluminẽ: et ex vtraq; parte fluminis lignũ vite
afferẽs fructus duo decim/p singlos mẽ
ses reddẽs fructum
suum: et folia ligni
ad sanitatẽ gentiũ.
De malo. Prouer/
bior. j.d. Comedẽt
fructus vie sue. Et
quia iste fructus eo/
rum nõ meretur bonũ premiũ: dicit Fructum eorum
de terra: scz viuentium: h Perdes: vt ibi nihil ha/
bitet. Esaie. xxvj.b. Iniqua gessit in terra sanctorũ: quasi
dicat: forefecit eam. Et ideo sequitur: Et non videbit glo/
riã domini. Vel sic construe: Fructum eorum de ter/
ra: id est terrenũ: perdes: Et semen eorum: id est ope/
ra: Perdes a filijs hominũ: id est a bonis/ne cum eis
sint heredes. Esaie. lix.a. Tele eorum non erunt in vesti/
mentũ: neq; operientur operibus suis: opera eorum/opera
inutilia/et opus iniquitatis in manibus eorum. Et hoc est
q̃d dicit: i Et semen eorum ꝛc. Causa est eius q̃d
premisit: Fructum eorum ꝛc. Quia enim cum bo/
nis non seminauerunt hic: illic non metent fructus eter/
nos. ij. Corinth. ix.b. Qui parce seminat/parce et metet:
et qui seminat in benedictionibus/de benedictionibus et me/
tet. Propt̃ hoc in Ps. primo dicit: Euntes ibant et flebant/ Ps.125.
mittentes semina sua. Et postmodum sequitur: Venientes
aũt venient cũ exultatione/portantes manipulos suos. Hic
est em̃ necessari⁹ et rect⁹ ordo: Primo seminare: et postea me/
tere et colligere fructꝰ. Preter has q̃nq; penas/possũt assi/
gnari mlte alie: licz nõ ponant hic: q̃s mali sustinebũt in in/ Nota alias q̃n decim penas malorũ ĩ inferno
ferno. Una est fames insatiabilis. Esaie. lxv.b. Serui mei
comedẽt/et vos esurietꝭ. Deut. xxxij.d. Cõsumẽt fame. Se
cunda erit sitis inextinguibilis. Esaie. lxv.c. Serui mei bi/
bent/et vos sitietis. Unde et diues epulo: ardens in lingua
petijt guttam aque: quam tamen non habuit. Lucꝭ. xvj.f.
Pater abraã: mitte laçarũ vt ĩtingat extremũ digiti sui ꝛc.
Tertia/estꝰ irremediabilis. Apocꝭ. xvj.b. Estuauerunt: id
est estuabunt/homines estu magno. Quarta erit frigiditas
intolerabilis. Job. xxiiij.c. Ad nimium calorem transient
ab aquis niuium. Ecce simul frigꝰ et calor. Matth. xxij.b.
Ibi erit fletus et stridor dentiũ. Quinta erit ignis inextin/
guibilis. Apocꝭ. xiiij.c. Cruciabitur igne et sulphure in cõ/
spectu angelorum sanctorum. Esaie. xxx.g. Preparata ab
heri tophet: a rege ꝓparata, pfũda et dilatata. Sexta fetor.
Esaie. xxx. g. Torrens sulphuris succendens eam. Ps.
Ignis sulphur et spiritus procellarum pars calicis eorum. Ps.10.
Septima fumus. Esaie. xxxiiij.c. Ascendet fumus eius a
generatione in generationem: desolabit̃ in secula seculorũ.
Octaua/laceratio bestiarum. Ecclĩastici. xxxix.d. Omnia
hec ad vindictam creata sũt: bestiarũ dẽtes et scorpij et ser/
pẽtes et rhomphea vindicãs in exterminiũ impios. Deut.
xxxij.d. Deuorabunt eos aues morsu amarissimo. Mona:
dolor vehemẽtissimus. Apocꝭ. xvj.b. Cõmanducauerunt
linguas suas pre dolore. Esaie. xiij.b. Torsiones et dolo/
res tenebũt: supple eos/quasi parturientes dolebunt. De/
cima horror ex aspectu demonũ. Job. x.d. Sempiternus
horror ihabitat. Joheꝭ. ij.b. A facie eiꝰ: id est diaboli/ cru/
ciabũt ꝓpt̃. Undecima/clausio carcerꝭ. Matth. xxij.b. Li/
gatis manibus et pedibus/eijcite eũ in tenebras exteriores.
Esaie. xxiiij.d. Claudẽt ibi in carcere. Duodecima despe/
ratio. Sap. v.c. Spes impij q̃si lanugo/q̃ a vento tollit̃.
Decimatertia: timor semp impetentis mali et ira ꝝ seipsos.
Eccĩ. xl.a. Timor mortis et iracundia pseuerans ꝛc. Deci/
maq̃rta/invidia. Ps. Peccator videbit et irascetur/denti/ Ps.111.

bus suis fremet ⁊ tabescet. Decimaqnta/vermis comedens eos. Esaię vlti.g. Vermis eorum non morietur. Eccli. x.b. Cum morietur homo hereditabit serpentes/bestias et vermes. a Quoniã declinauerũt in te mala. In p̃cedẽtib⁹ trib⁹ versib⁹ habitũ est de pęnaquã sustinebũt mali in inferno/ tam iudęi q̃ alij. Nec alio modo exposuim⁹ de iudęis q̃ de alijs: quia etsi sit differentia aliqua inter pęnas horum ⁊ illorũ: non tamen ita nobis nota est differentia illa: Hic autẽ ponit causam illarum pęnarũ.s.mala opera. Et quia inter mala iudęorum et aliorum/diuersitatem in specie videm⁹: Primo de iudęis/quasi allegorice: Secũdo ꝺ alijs malis quasi moraliter exponemus. Dicit ḡ: a Quoniã declinauerũt.q.d.ideo supra dicta suplicia iudęi patienť: Quoniã declinauerunt ꝛc̃. Et ponũť ꝗ duo merita iudęorum. Primũ est blasphemię:ibi: Quoniã declinauerunt. Secundũ est malicię: quia nomen christi voluerunt extinguere. b Cogitauerũt consilia ꝛc̃. Vel primũ est christi persecutio: Secundũ contra eum iniqua conspiratio. Primum notatur ibi: Declinauerunt in te mala: blasphemando/dicentes: Dęmoniũ habes: Joh.viij.f. Et multa alia dicendo. Item eum persequẽdo et occidendo: ne eis persecutio immineret: Unde dixerunt Joh.xj.f. Si dimittimus eum sic :omnes credent in eum: et venięt romani ⁊ tollent locum nostrum ⁊ gentem. Et sic declinauerunt in eum mala/quę non habuit blasphemantes: et mala quę non meruit persequentes. Et secundũ notatur: ibi: Cogitauerunt consilia: ſm q̃ dicit Joh.xj.f. Collegerunt pontifices et pharisęi concilium aduersus iesum: ⁊ dicebant: quid facimus: quia hic homo multa signa facit. Hieremię.xj.d. Cogitauerunt super me consilia/dicẽtes: mittamus lignum in panem eius: ⁊ eradamus eum de terra viuentium: et nomen eius non memorek amplius. Panis iste est christus: qui dicit Joh.vj.e. Ego sũ panis viuus qui de cęlo descẽdi ꝛc̃. In quem miserunt lignum crucis: de quo Sap̃.xiiij.a Benedictum est lignum per quod fit iustitia. c Quę nõ potuerunt stabilire: q̃ sicut dicit Sap̃.ij.d. hęc cogitauerũt ⁊ errauerũt: q̃ cõprehẽsi sũt in cõsilijs suis. Eteni hocipso amiserunt regnum ⁊ gentem: quia christum occiderunt: quem tamen occiderunt/ ne amitterent locum et gentem. Ps̃. Comprehendunť in consilijs quibus cogitant. Hęc premissa fient eis in futuro. d Quoniã/in pręsenti: e Pones eos: id est poni pmittes. f Dorsum: vt fugiant a te non habentes illuminationem vultus tui: sed dabis eos in reprobum sensum. h Et pręparabis vultum eorũ: id ẽ cognitione tui/quę deberet esse eorũ/quibus legẽ dederas: ⁊ de q̃b⁹ ſm carnẽ nat⁹ fueras. g In reliquijs tuis.i.in gentib⁹ quas tibi reseruasti. Hęc pparatio fuit exęcatio iudęorũ: vt intraret plenitudo gẽtiũ: Ro.xj.d. ✠ Illi nõ cogno.

Ps.9.

Moraliter Moraliter/potest dici de multis. a Quoniã declinauerunt in te mala: O domine/volẽtes se per te excusare. Et hoc faciũt multis modis. Primo excusantes se per dei operationem: sicut fecit adam. Gen.iij.c. Mulier quam dedisti mihi sociã dedit mihi ꝺ ligno ꝛc̃. Dicũt em̃ quare fecit nos dominus vt possim⁹ peccare? Sed considerare deberent q̃ dominus fecit eos tales: vt possent nõ peccare si vellent/saltem moraliter. In arbitrio enim illorum est peccare vel non. Eccli.xv.d. Exposuit tibi aquam et ignem: ad quod volueris/porrige manum tuam. Secũdo per dei permissionem. Dicunt enim q̃ dñs permisit eos cadere in peccatũ. Sed cõsiderare deberent/q̃ ipsi renuunt auxilium domini/dicentis: Prouerb.j.c. Extendi manum meam: scilicꝫ ad adiuuandum: ⁊ non fuit qui aspiceret. Tertio per dei dispensationem. Dicunt enim q̃ dominus permisit eos cadere: vt fortiores resurgerent: et sic appareret dei misericordia ⁊ gratia in redimendo. Cõtra quos Roma.vj.a. Permanebimus in peccato vt gratia abundet? Absit. Item Roma.iij.a. Si iniquitas nostra iusticiam dei commendat: quid dicemus? Mũ quid iniqu⁹ est deus qui infert irã? Scõm hominẽ dico: Absit. Quarto p̃ gratiam deficientẽ. Dicunt enim se peccare: eo q̃ dominus non dat eis gratiam: ſm illud Ro. ix.d. Non est volentis neq̃ currentis: sed miserentis dei. Sed isti considerare deberent/ q̃ ipsi desunt gratię dei: et non gratia eis: quia semper prędsto est.j.Pet.j.c. Estote parati in eam quę vobis offertur gratiam. Quinto per dei prędentiã. Dicunt enim q̃ dominus ita prędidit vt peccent. Sed considerare deberent/q̃ prędidentia dei non infert necessitatem rebus: sicut nec memoria prędteritę rei infert necessitatem: vt propter hoc illam contingat esse. Ita licꝫ dominus prędiderit q̃ facturi sunt: tamen in voluntate eorum est non peccare ⁊ peccare. Ezechiel.ij.b. Si forte vel ipsi audiant: ⁊ si forte quiescant. b Cogitauerunt consilia. De quibus multa habita sunt in primo psalmo in principio: Beatus vir qui non abijt in consilio impiorum. c Quę non potuerunt stabilire: quia vt dicitur Job.v.b. Dominus dissipat cogitationes malignorum/ ne possint manus eorum implere quod cęperant: Qui apprehendit sapientes in astutia sua: et consilium prauorum dissipat. Sicut patet Luc.xij.c. de diuite: qui cogitabat intra se hoc consilium/ dicens: Destruam horrea mea et maiora faciã: et illuc congregabo oia bona mea: et quę nata sunt mihi: et dicam aię meę: Anima habes multa bona posita ĩ annos plurimos/reqęsce/comede/bibe/ epulare. Hoc consilium cogitauit: sed potuit stabilire: quia sequit ibi: Dixit aũt illi deus: Stulte hac nocte repetẽt animã tuam a te ꝛc̃. Job.xxiiij.d. Eleuati sunt ad modicum ⁊ non subsistent. Ubi Gregorius dicit: Subsistere nequeunt qui ab ęternę essentię soliditate diuidunť. Quã diuisionem facit peccatum: ſm illud Sap̃.j.a. Peruersę cogitationes separant a deo. Et bene dico: q̃ non potuerunt stabilire. d Quoniã/tu qui prauorũ consilia dissipas: e Pones eos dorsum: sicut ipsi modo te ponunt dorsum. Sunt enim duę vię. Una ad deum: alia a deo. Ad deum est via charitatis: a deo/ via cupiditatis. Qui ergo a deo vertitur ad terram/deum ponit dorsum: scꝫ a dorso. Unde Hieremię.ij.f. Verterunt ad me tergum ⁊ non faciem. Et Zach.vij.c. Auerterunt scapulam recedentes ⁊ aggrauauerunt aures suas ne audirent: ⁊ posuerunt cor suũ vt adamantem/ ne audirent legem. Ecce quomodo ipsi ponunt deum dorsum. Sed sequit ibi quomodo deus ponet eos dorsum. Et factum est: id est fiet :sicut locutus sum et non audierunt: sic clamabunt ⁊ non exaudiam. g In reliquijs tuis pparabis vultum eorum. Hoc potest legi de pręsenti vel de futuro. De pręsenti sic. Dico/quoniam pones eos dorsum: quia posuerunt te dorsum. Hoc est: quia in reliquijs tuis pręparabis: id est pręparari permittes. i Vultum eorum: id est voluntatẽ. Reliquię dñi sunt terrenę diuitię/ delitię ⁊ honores: quę dominus et cõmensales eius tanq̃ insipida reliquerũt: In quibus pręparanť vultus cupidorum/delitiosorum/ambiciosorum: quia ad illa toto corde anhelant. Et notabiliter dic̃: h Pręparabis: Tũ q̃ ad ea quę habere nõ possunt/pręparati sunt recipienda: Tũ quia hoc appetere est pparatio ad damnationẽ: ſm illud.j. Timoth̃.vj.b. Qui volunt diuites fieri incidunt in temptationẽ/et in laqueum diaboli: ⁊ desideria multa ⁊ inutilia ⁊ nociua: quę mergunt hominem in interitum et perditionem: Radix enim omniũ malorũ est cupiditas. Ande acquiescendum esset con-

Ps.1.

* filio apostoli

Vl. ꝛcõsiliũ q̃d

Allegorice

Contra excusãtes pctã

Allegorice ✓ Illi nō cognouerūt: Sed tu O a ¶ Domine/exaltare: id ē in gloria resurge: et ascende in cęlum. b ¶ In virtute tua: id est in ostēsione virtutis tuę. Vel/ In virtute tua: nō in alterius virtute vel auxilio: sicut alij qui resurgent a mortuis et ascendent in cęlum: sed non in virtute sua: sed dei: ꝓm q̃ dicit: Ascensio christi et assumptio beatę virginis: quia christus pro pria virtute ascendit: et ipsa virtute dei et ministerio angelorum est assumpta: Tu ergo exaltare: et nos c ¶ Cantabimus: ore: d ¶ Et psallemus/ore: e Virtutes tuas: id est miracula tua. Hoc pręcipue in persona apostolorum proprie dicitur: qui etiam in ipsa ascensione iubilauerunt deo: ꝓm q̃ dicitur in Ps̄. Ascendit deus in iubilatione. Et postea prędicauerunt vbiq̃/ & virtutes fecerūt: dño cooperāte et sermonē cōfirmāte sequētib⁹ signis.

a Exaltare dōmine in virtūte tua: cāntabimus et psallēm⁹ virtūtes tuas.

¶ In finē psalm⁹ dauid pro susceptione matutina.

Ps. 46. Dani. 16. d.

Doraliter ✱ Silio apostoli quod ibidem pręmittit: Habentes alimenta & quibus tegamur/ his contenti simus. Vel de futuro sic: In reliquijs tuis ꝛc̄. Reliquię domini sunt infernus & terra. Deus enim est lux/ & reliquię lucis sūt tenebrę: De quibus Matth. xxv. c. Inutilem seruum eijcite in tenebras exteriores. Et bene dicūt exteriores: quia extra deum lucem. In his reliquijs siue ad has reliquias pręparabit dominus vultus malorum: quando in die iudicij separabit oues ab hędis: statuens oues a dextris: hędos autem a sinistris: Et cum dicet: Esuriui & non dedistis mihi mādūcare/ sitiui & nō dedistis mihi potum ꝛc̄. Vultum eorum: non nominat aliquem sensum determinate: sed simul omnes sensus. Visus enim erit in tenebris: ꝓm illud Esaię. lix. b. Impegimus in meridie quasi in tenebris/ in caliginosis quasi mortui ꝛc̄. Auditus erit in clamore horribili: ꝓm illud qd̄ ibi sequit Esaię. lix. b. Rugiemus quasi vsi omnes. Et Sophonię. j. c. In die illa dicit dominus: vox clamoris a porta piscium & vlulatus a secūda. Odoratus erit in fetore: Apocl. xix. d. Missi sunt in stagnū ignis ardentis & sulphuris. Gustus in amaritudine maxima. Hiere. ix. e. Ego cibabo populū istum absinthio: & potum dabo eis aquā fellis. Tactus erit ī ardore. Esa. xxxiij. b. Quis poterit habitare de vob cū igne deuorāte: Aut q̃s habitabit ex vob cum ardoribus sempiternis: a ¶ Exaltare domine. Conclusio est iusti desiderantis retributionem bonorū: Exaltare domine/ christe. b ¶ In virtute tua: iudiciaria potestate. Esa. v. d. Exaltabit deus in iudicio/ & deus sanctus sanctificabit in iustitia/ quā sumet de malis. Et nos. s. iusti introducti ad nuptias: c ¶ Cantabimus et psallemus virtutes tuas: id est te & virtutē tuam laudabimus in ęternū.

Ps. 83. Ps̄. Beati qui habitant in domo tua domine: in sęcula sęculorum laudabunt te.

¶ Expositio Ps̄. XXI.

O Eus deus meus ꝛc̄. Titulus. In finem psalmus dauid pro assūptiōe vl susceptiōe matutina: seu ꝓ cerua matutina. Sup̄ egit ꝓ phęta de multiplici gratia christi: et in fine de gloria ascensionis eius. Sed quia hāc meruit per passionem suam: ideo hic agit de passione christi. Titulus patet vsq̃ ibi: Pro assumptione ꝛc̄. Et est sensus: Psalmus iste tendens: in finem est dauid: id est christi/ agentis pro assumptione matutina: id est de passione/ in qua orauit ꝓ resurrectione mane facta. Et ideo dicit: pro assumptione/ non de: vel ꝓ cerua matutina: idē est sensus. Hūanitas christi cerua matutina dicitur: quia sicut cerua mane surgit ad pascua/ transiliens vt pote leuis/ spinosa & lutosa: sic christus carens pōdere peccati/ cito transilijt spinosa diuitiarum/ & lutosa delitiarum huius vitę: mane surgens ad pascua cęlestia. Psalmus iste primus est inter eos/ in quibus aperte & pfecte de passiōe christi agit. Et dicit Cassiodorus q̃ quinq̃ sūt psalmi tales ī hoc numero editi: in figura sāguinis christi q̃nquies effuso. Primo ī circūcisione: Lucl. ij. c. Secundo in sudore sanguinis: Lucl. xxij. c. Tertio in flagellatione: Job. xix. a. Quarto in fossiōe manuum et pedum. Quinto in apertione lateris. De his duobus habet ī eodē capitulo Job. xix. Prima effusio fuit in signum. Secūda in exemplum. Tertia & quarta in pręmium. Quinta in institutione sacramentorū. Et ideo missa in quinq̃ partes diuidit. Prima pars est vsq̃ ad euangelium: et quatuor silentia q̃ sequūtur: quartuor alias partes distinguūt. Item canon ī q̃nq̃ partitus est. Prima pars vsq̃ ad/ Qui pridie. Secūda vsq̃/ Memento. Tertia vsq̃/ Pręceptis. Quarta vsq̃ ad/ Embolismum. Quinta vsq̃/ Libera nos domine. Et dicitur embolismus/ quasi superexcrescens: quia superaddita est orationi dñicę. Est q̃ materia hui⁹ psalmi/ christi passio. Modus. Tripertit⁹ est psalm⁹. Primo p̄ mittitur conquestio de derelictione dei: & pręter hoc oratio. Secūdo describit passio & petitur resurrectio: ibi: Circūdederunt me vituli multi. Tertio fructus et vtilitas passionis ostēditur: ibi: Narrabo nomen tuum. Agens ergo primo de passione: petit gloriosam resurrectionem. Primo captans beniuolentiam iudicis/ dicens: f ¶ Deus: omniū. Allegorice per creationem. g ¶ Deus meus: per specialem cultum: q. d. qui potes/ quia deus: & vis/ quia deus meus: h ¶ Respice in me: id ē vide afflictionē meā. Loquitur enim quasi pendens in cruce. Et dicit Hieronym⁹ q̃ dominus in passione cecinit hunc psalmum: & sequentes vsq̃ ad versum illum: In manus tuas cōmendo spiritum meum ꝛc̄. Cū ergo dicit: Respice in me: sic afflicto latenter innuit se petere resurrectionē: Sicut pauperes/ quādo dicunt trāsēūtibus: Respicite in nos: volunt dicere: visa nostra miseria moueat vos ad dandum nobis elemosynam. Post orationem conqueritur/ dicens: i ¶ Quare me dereliquisti. i. pęnis exposuisti: ✓ Longe a salute

Doraliter

¶ Doraliter/ potest exponi vt loquat in persona cuiuslibet fidelis/ dicens: f ¶ Deus: creando. g Deus meus: redimendo: quia in redemptione datus fuit nobis. Job. xij. b. Sic deus dilexit mūdum/ vt filiū suū vnigenitū daret: vt oīs q̃ credit ꝛc̄. Propē h dic̄: Deus. h ¶ Respice in me

Multipliciter
- Per incarnationem.
- Per gratię infusionem.
- Per flagellationem.
- Per approbationem.

De primo in Ps̄. Vsq̃quo domine obliuiscēris me in finē: vsq̃quo auertis faciem tuam a me. Lucl. j. g. Visitauit et fecit redemptionē plebis suę. De respectu gratię. Lucl. xxij. g. Conuersus dominus respexit petrum. Sap̄. iiij. c. Gratia dei et misericordia est in sanctos eius/ et respectus in electos illius. De respectu disciplinę vel flagellationis. Osee. iiij. c. Non visitabo super filias vestras cū fuerint fornicatę: et sup spōsas vras cū adulterauerint. De respectu approbationis. Gen̄. iiij. a. Respexit dñs ad abel & ad mūera ei⁹: ad cain aūt et ad munera illi⁹ nō respexit. i ¶ Quare me dereliq̃sti:

Ps̄. 12.

Dñs derelinquit
- Exponendo culpę. Ps̄. Quoniā nō derelinquet sc̄ōs suos: in ęternū ꝓseruabūt. Et alibi. Nō vidi iustū derelictū. — Ps̄. 36. — Ibidem
- Exponēdo pęnę. Esa. liiij. b. Ad punctū in modico dereliqui te: et in miserationibus magnis congregabo te.
- Nō apponēdo gratiam vel subtrahendo eam. Esaię. l. a. Quis est hic libellus repudij matris vestrę quo dimisi eam: aut q̃s ē creditor me⁹: cui vēdidi vos:
- Suspendēdo flagella. Ęzech. xvj. e. Auferetur ęlus meus a te & quiescam nec irascar amplius.
- Pę ne ęternę tradendo. j. Paral. xxviij. c. Si dereliq̃ris eū ꝓijciet te in ęternū.

✱ Longe ꝛc̄.